

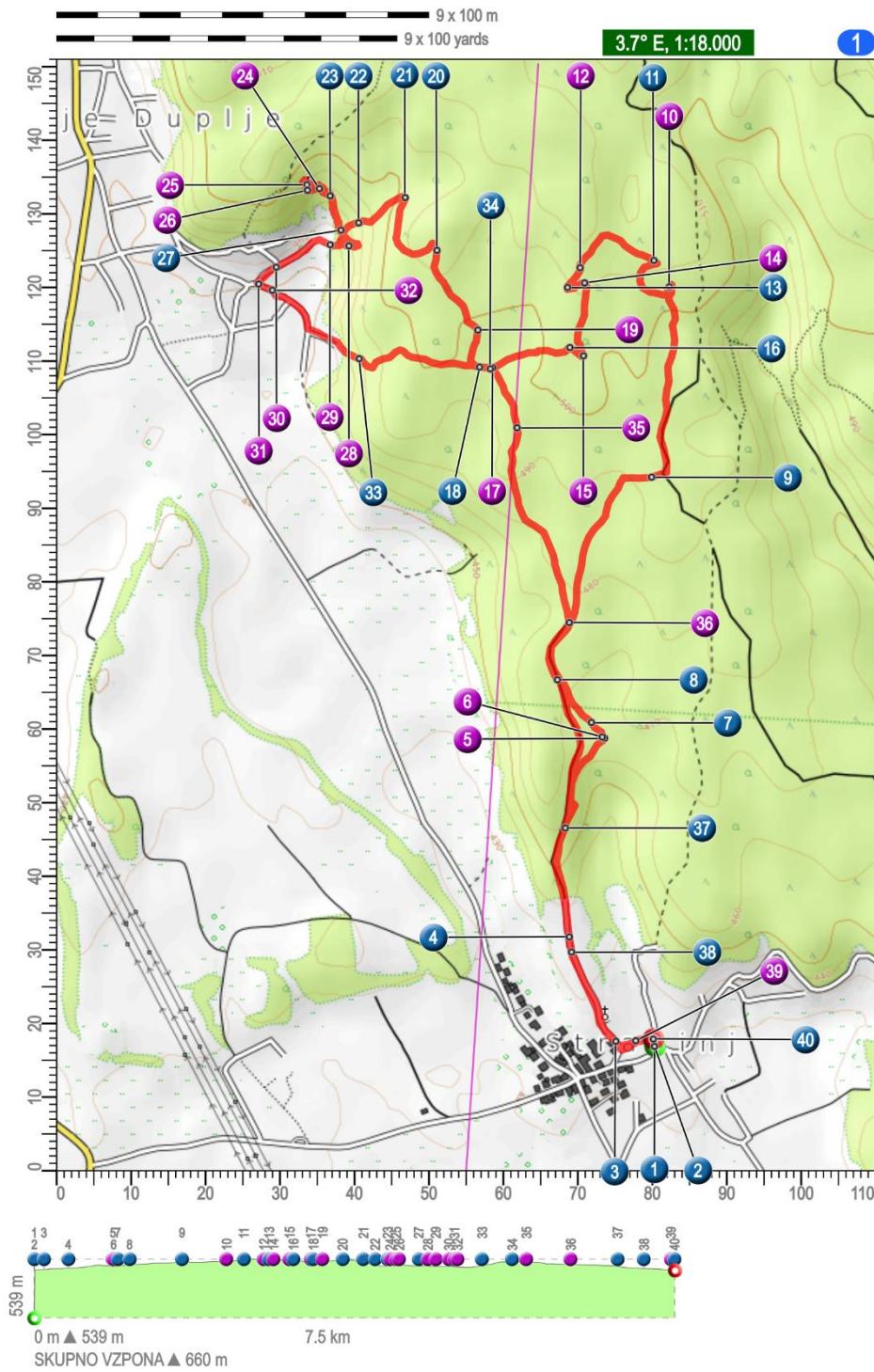
VODNIK: POHODNIŠKA POT PO KONGLOMERATNEM KRASU

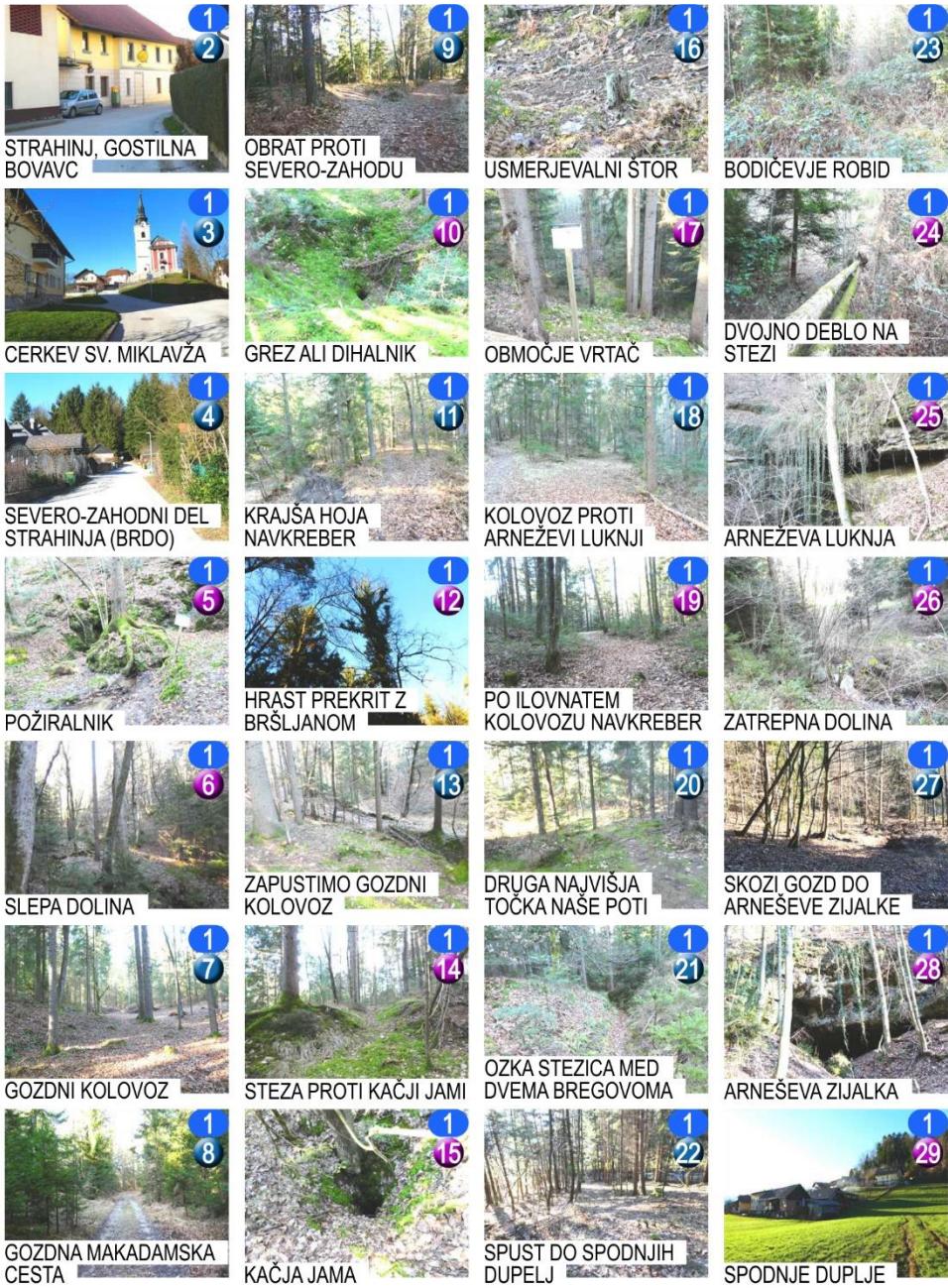

**DOLŽINA = 7,5 km; VZPONA = 176 m;
SPUSTA = 176 m**

**POŽIRALNIK & SLEPA IN ZATREPNA DOLINA &
GREZ & DIHALNIK & VRTAČE &
KRAŠKE JAME**

<http://eupoti.com/kras>

- 1 1 START**
- 1 2 STRAHINJ, GOSTILNA BOVAVC** • Pohod po konglomeratnem krasu Udin boršta pričnemo v Strahinju, v središču vasi pred gostilno Bovavc. ☀ 0 114
- 1 3 CERKEV SV. MIKLAVŽA** • Po 100 m hoje pričnemo krajši vzpon po asfaltni cesti. 285 Na vrhu vzpona gremo mimo cerkve sv. Miklavža. ☀
- 1 4 SEVERO-ZAHODNI DEL STRAHINJA (BRDO)** • Po krajšem vzponu se asfaltna cesta za krajši čas zravnava. Hodimo po severo-zahodnem delu Strahinja t.i. Brdu. ☀ 579
- 1 5 POŽIRALNIK** • Požiralniki ali ponori so mesta, kjer v kraško podzemlje ponikajo večje količine vode, ki pritekajo z neprepustnih kamnin. V klasičnem krasu so požiralniki npr. špranje v živi skali; odprtine, kamor izginja voda ... ☀
- 1 6 SLEPA DOLINA** • Slepa dolina je značilna reliefnata oblika kontaktnega krasa, ki se razvije na stiku neprepustnih kamnin s kraškimi. Ko agresivna površinska tekoča voda priteče na kras, začne vertikalno pronikati, da razaplja in širi razpoke. Vodni tok v kraško površje vrezuje dolino. Ko kanali postanejo dovolj veliki, vsa voda ponikne v kras in dolina se slepo zaključi. ☀
- 1 7 GOZDNI KOLOVOZ** • Pot nadaljujemo proti naslednjemu kraškemu pojavu: grezu ali dihalniku. ☀ 137
- 1 8 GOZDNA MAKADAMSKA CESTA** • Ko smo zapustili ilovnati kolovoz pokrit z rjavim listjem, dospemo na gozdro makadamsko cesto. ☀ 615
- 1 9 OBRAT PROTI SEVERO-ZAHODU** • Kolovoz, po katerem smo do sedaj hodili, se nadaljuje proti vzhodu, mi pa zavijemo na podoben kolovoz, ki se ponovno usmeri proti severo-zahodu. ☀ 721
- 1 10 GREZ ALI DIHALNIK** • Grez je manjša kotanja, ki nastane z ugrezanjem preperelinskega materiala v spodaj ležečo votljino. Pojavljajo se v dnu nekaterih vrtač ali samostojno na površju. Pogoj za nastanek greza je razapljanje in odnašanje kamnine v podzemlje zaradi česar nastanejo votline. Sčasoma se oblikuje plitva centrična kotanja, ki ni vrtača. Grezi se lahko oblikujejo nad jamskimi rovi in se povežejo s spodaj ležečimi jamskim rovom. Zaradi izmenjave jamskega zraka s površinskim imenujemo takšne oblike dihalniki. Jamski zrak ima stalno temperaturo. ☀
- 1 11 KRAJŠA HOJA NAVKREBER** • Ko dospemo do slabega kolovoza, ki je v času dežja blaten in zvožen s strani traktorjev, ga prečimo in zavijemo na kolovoz, ki se usmeri proti zahodu in se začne s krajšim vzponom. ☀ 298
- 1 12 HRAST PREKRIT Z BRŠLJANOM** • Ob poti zagledamo hrast, ki ga je prerasel bršljan in nadaljuje svoje samostojno življenje, medtem ko je hrast zaključil svojo življensko pot. ☀
- 1 13 ZAPUSTIMO GOZDNI KOLOVOZ** • Ko se bližamo zopet slabemu kolovizu, pot do njega skrajšamo po stezici, ki se ostro obrne proti jugo-zahodu. ☀ 285
- 1 14 STEZA PROTI KAČJI JAMI** • Ko nekaj metrov hodimo po slabem kolovizu, zagledamo na naši desni strani stezo, ki se postavi pravokotno na naš trenutni kolovoz in nas bo odpeljala do Kačje jame. ☀
- 1 15 KAČJA JAMA** • Kačja jama je 13 metrov dolga in 6 metrov globoka podorna jama. Vhod v jamo predstavlja 4 metre globoko brezno, ki pripelje do dveh manjših dvoran. Obe sta nastali s podiranjem stropa nad jamskim rovom, ki ga je oblikovala tekoča voda. Ker jamski rovi ležijo nad gladino vode, pravimo, da je jama hidrološko neaktivna. Zakaj kačja jama? Otroke so želeli prestrašili, da se ne bi približevali kačji jami. ☀

1 16 USMERJEVALNI ŠTOR • Iz Kače jame nam pot proti kolovozu kaže manjši štor. ☽ 234

1 17 OBMOČJE VRTAČ • Vrtača je skledasta, lijakasta, kotlasta ali vodnjakasta kotanja na kraškem površju, ki nastane zaradi raztapljanja kamnine, udora, spiranja ali posedanja materiala. Je med najznačilnejšimi površinskimi kraškimi oblikami klasičnega krasa, pojavlja pa se tudi na konglomeratnem krasu. Premeri največjih vrtač v Udin borštu dosežajo okoli 100 metrov. So na zahodnem in južnem delu Udin boršta. ☽

1 18 KOLOVOZ PROTIV ARNEŽEVU LUKNJI • Ko zapustimo območje vrtač, se usmerimo proti severo-zahodu. To pomeni, da zavijemo za 90 stopinj glede na našo trenutno smer. ☽ 342

1 19 PO ILOVNATEM KOLOVOZU NAVKREBER • Na tem delu nas čaka krajši vzpon. ☽

1 20 DRUGA NAJVVIŠJA TOČKA NAŠE POTI • Po končanem vzpenjanju, se obrnemo proti zahodu in se pričnemo spuščati proti Arneževi luknji, čeprav smo od nje oddaljeni približno 1 km. ☽ 243

1 21 OZKA STEZICA MED DVEMA BREGOVOMA • Do sedaj smo hodili v smeri zahod. Ko pridemo do ozke stezice, ki poteka v smeri jugo-zahoda, stopimo na njo in se začnemo po brezini spuščati proti Spodnjim Dupljem. ☽ 138

1 22 SPUST DO SPODNJIH DUPELJ • Po približno 5 minutah spuščanja, smo prišli do poti, ki nas bo odpeljala do Arneževe luknje. ☽ 145

1 23 BODIČEVJE ROBID • Ko smo prišli na obrobje gozda, smo zavili proti severo-zahodu in po nekaj minutah smo prišli do bodičevja robid, kjer zavijemo proti njim oziroma proti zahodu. ☽ 364

1 24 DVOJNO DEBLO NA STEZI • V novembru 2019 se je zrušilo čez stezo deblo v bližini Arneževe luknje, ki je dvojno. Čez deblo nam ni treba plezati, kajti lahko ga obhodimo po desni strani, da pridemo do našega cilja. ☽

1 25 ARNEŽEVA LUKNJA • Arneževa luknja je 815 metrov dolga izvirna jama v konglomeratu z umetnim zajetjem vode v vhodnem delu. Ponekod v jami se pojavlja kapniško okrasje, kot so stalagmiti, stalaktiti in ponvice. Omenjena je bila že leta 1689 v Valvasorjevi Slavi Vojvodine Kranjske. V jami stalno živijo naslednje živali: jamska mokrica, izpodni rakec in polž jamničar. Občasne jamske živali so jamske kobilice, jamski pajek in več vrt netopirje (veliki in mali podkovnjak). ☽

1 26 ZATREPNA DOLINA • Zatrepna dolina nastane na kontaktu kraškega in nekraškega površja, kjer voda izvira iz kraškega podzemlja in po površini teče v rečno dolino. Voda deluje na kamninsko podlago korozisko in erozijsko. Zaradi spodnjedanja pobočja ob izviru in mehanskega krušenja kamnine nad izvorom, začne nastajati dolina, ki napreduje ob toku navzgor. Ti izviri se imenujejo zatrepi. ☽

1 27 SKOZI GOZD DO ARNEŠEVE ZIJALKE • Ko se spustimo iz Arneževe luknje na ravnino, čez 100 m zavijemo v breg, da si bomo ogledali še Arnežovo zijalko. ☽ 744

1 28 ARNEŠEVA ZIJALKA • Arneževa zijalka je ime dobila po značilni obliki vhoda, ki ga predstavlja spodmol ali zijalka. Spodmol predstavlja vhod v podzemno jamo. Pogosto pa so spodmoli zgolj krajše votline v kamnini, ki so nastale s součinkovanjem procesov kemičnega raztapljanja kamnine (s korozijo) in zmrzalnim preperevanjem. ☽

1 29 SPODNJE DUPLJE • Ko se spustimo iz Arneževe zijalke na jaso v Spodnjih Dupljah, smo zaključili naše oglede konglomeratnega krasa Udin boršta. ☽

1 30 VOGVARJEVA HIŠA V SPODNJIH DUPLJAH • Pritlična, lesena stanovanjska stavba z nadstropnim gospodarskim poslopjem iz druge polovice 18. stoletja. ☽

1 31 VODNJAK V SPODNJIH DUPLJAH • Pri vodnjaku se obrnemo proti vzhodu, da se bomo po gozdu vrnili v Strahinj, ki je možno izhodišče našega pohoda. Pohod pa bi lahko začeli tudi, kje drugje npr. v Spodnjih Dupljah ... ☽

1 32 PRI ARNEŽU • Pot nas vodi tudi mimo kmetije Pri Arnežu. So lastniki gozda, kjer leži Arneževa luknja in Arneževa zijalka. ☽

1 33 NAJDALJŠI VZPON NA POTI • Ko zapustimo zadnje hiše Spodnjih Dupelj, se po širokem gozdnem kolovozu vzpnemo na plato Udin boršta, pri čemer se vzpenjamo okoli 200 m. ☽ 353

1 34 LESENE KLOPCE Z MIZO • Ko dospemo do območja vrtač, zavijemo pri leseni klopcam z mizo proti jugu oziroma proti Strahinju. ☽ 1.2km

1 35 POGLED NA STORŽIČ IN JELOVICO • Ko po bregu dospemo na planjavo, ki jo trenutno še niso zarasla drevesa, čeprav na tleh opazimo zelo majhne borovčke, nas na naši levi strani očara Storžič (2132 m), na desni strani pa Jelovica (1600 m). ☽

1 36 UDOBNI KOLOVOZ • Proti Strahinju hodimo po udobnem kolovozu. ☽

1 37 V BLIŽINI STRAHINJA • Ko se gozdna makadamska cesta začne spuščati, je to znak, da bomo kmalu v Strahinju. ☽ 311

1 38 BRDO (DEL STRAHINJA) • Na začetku in na koncu tik ob vstopu oziroma izstopu iz gozda, hodimo čez del Strahinja, ki mu domačini pravijo Brdo. ☽

1 39 V SREDIŠČU STRAHINJA • Ko se spustimo iz Brda mimo cerkev sv. Miklavža do središča Strahinja, lahko v lepem vremenu na vzhodu opazujemo Kalški greben. ☽

1 40 CILJ/FINISH